

PRZEKONYWAĆ (13) *vb impf*

e, o oraz a jasne.

inf przekonywać (1). ◇ *praes 1 sg* przekonywam (2). ◇ *3 sg* przekonywà (3). ◇ [*3 pl* przekonywają]. ◇ *praet 3 sg m* przekonywał (3). ◇ *3 pl m pers* przekonywali (1). ◇ *con 3 pl m pers by* przekonywali (1). *subst by* przekonywały (1). ◇ *impers praet* przekonywano (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

1. *Pokonywać, zwyciężać* (9) : Revinco – Przekoniwam, zwicziezam. *Calep* 921b.

Przen [co] (1) : *Hebr*: 11. Wiará przekonywa rozum. *SkarKaz* 276b *marg*.

a. *Pokonywać w dyskusji, udowadniać błędność czyjejs opinii; revincere Vulg, Cn; refutare Calep; redarguere Vulg; coarguere, confutare, convincere, iugulare, tenere, vincere Cn [kogo]* (7) : Heretykom był [Antonijusz] bárzo írog/ w Aryminie/ w Tološie/ w Medyolanie/ iáwnie ie y z ich íromotą przekonywał: ták ífz go młotem Heretykow zwáli. *SkarŻyw* 545, 372; Abowiemci íeft wiele niepośłufznych/ proznomownych y zwodźicielow/ [...] ktorzy trzebá przekonywác (*marg*) vftá zámknąc. G. (-)/ ktorzy cále domy podwracáią/ vcząc co nie potrzebá/ dla zyłku íprofnego. *WujNT Tit* 1/11, *Act* 18/28.

przekonywać z czego [= czym] (1): [*przełożyłem Testament Nowy z łacińskiego i greckiego*] áby íię im [*katolicy heretykom*] gdy do Graeckie⁹⁰ textu áppelluią/ zwodźić niedopuřczáli: ále ie tym potężniey ták z Graeckiego iáko y z Lácińfkiego textu przekonywáli. *WujNT przedm* 17.

Zwroty: »Pismem przekonywać« (1): Tegoż y Apoštołowie náfládowáli/ ktorzy Zydy/ nie trádycyámi/ ále pímmem przekonywáli *NiemObr* 72.

»przekonywać wywodem« (1): Refuto – Przekoniwam wywódem. *Calep* 905b.

2. *Udowadniać popelnienie złego uczynku [kogo]* (3) : [*tablice przykazań*] nie dla czego/ ínfzego były dane/ íedno áby przeřtępcy przekonywály/ ábo od złořci y báłwochwálftwá odwodźiły *CzechRozm* 175v.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Íż my tego o íobie powiedźić nie możemy/ żełmy ípráwiedliwi: á íełmy nic nieprzewinili. Poniewáłz nie tylko pímmo święte nas przekonywa/ że grzeřznymi íełtełmy: ále nas w tym/ y íámo funnienie náłze winuie y ofkarza. *CzechRozm* 217v.

a. *Udowadniać winę przed sądem* (1) :

Zwrot: »przekonywać prawem« (1): A że íuż przekonywano práwem Menelaufá [*Et cum superaretur Menelaus*]/ thedy on obiecał dáć Ptolomeufowi wiele pieniędzy/ áby Krolá od dekrethu odwiodł. *Leop* 2.*Mach* 4/45.

3. *Twierdzić coś o czymś [co być czym]* (1) : [*wtóry dialog*] Zwiěřchność Káplánfką/ mátką być Polfkiéy wolności przekonywa: Káplaná Rzymfkiégo/ Koronátorem być Vrzędnym Krolá Polfkiégo powiáda. *OrzQuin* A3.

4. [*Oskarżać [kogo w czym]*]: W czym znać wielkie przekłętwo w papieskim kořciele, Ze nigdziej jedno u nich żebraków tak wiele, Choć skarbów, miast, folwarków aż i nazbyt mają, w czym ich Turcy i Żydy tu przekonywają. *BogowieFalsz* 90.]

Synonimy: 1. *zwyciężać*; 3. *twierdzić*; 4. *oskarżać*.

Formacje współrdzenne cf KONAC.

